

V znamení partnerskej spolupráce s hendikepovanými deťmi

Mosty k deťom z druhej strany

Svetlo, tma, ticho, schody či štrkový chodník – to všetko sú bežné súčasti života, ktoré obvykle ani nevnímame. Dovtedy, kým nejaký zlom, zvláštna situácia, nás neprinúti venovať im pozornosť.

Čosi viac o živote „tých na druhej strane“ sa teraz možno dozvedie aj vo výstavných priestoroch BIBIANY, medzinárodného domu umenia pre deti v Bratislave, pri aktívnej účasti na projekte Pod' do môjho sveta. Jeho názov vznikol výberom z citátu, ktorý

je mottom výstavy i tvorivých dielní: Pod' do môjho sveta, aby som našiel miesto v tom tvojom.

Svet hendikepovaného

Aký je vlastne svet hendikepovaného jedinca? Čo v ňom dominuje? Ako mu pomôcť? To je len niekoľko zo základných otázok, na ktoré nám, povedzme, divadelným umením už niekoľko rokov dávajú odpoveď mentálne postihnutí herci z banskobystrického Divadla z Pasáže so svojou ume-

leckou vedúcou Vierou Dubačovou. Iným príkladom sú predstavenia, ktoré v rámci projektu Divadlo bez bariér nepočujúce deti realizuje Zoja Mikotová v Bábkovom divadle Na rázcsti, ktoré tiež pôsobí v Banskej Bystrici. Ale poznanie, že umenie ako také najľahšie a najlepšie môže zblížiť deti zdravé s ich hendikepovanými rovesníkmi, nie je ničím novým ani pre pracovníkov BIBIANY. V nej si našli svoj priestor postihnuté deti už dávno, a je to práve BIBIANA, ktorá okrem iných aktivít gesturuje účasť výtvarných prác postihnutých detí zo Slovenska na veľkom medzinárodnom podujatí - bienále v Krakove.

Projekt tretieho tisícročia

Cieľom jej najnovšieho projektu, ktorý má medzinárodný rozmer, však nie je len prezentovať tvorbu zrakovo, sluchovo alebo telesne hendikepovaných. Výstava je vlastne projektom pre tretie tisícročie, v ktorom by mal mať postihnutý človek rovnaké miesto

ako zdravý. Jeho poslanie treba podľa Dr. Gabriely Škovrankovej, autorky výstavnej koncepcie a špičkovej odborníčky v danej oblasti, totiž hľadať v zážitkovej terapii. Teda v učení sa cez vlastnú skúsenosť chápať potreby ľudí „z druhej strany“, tolerovať ich zvláštnosti a žiť s touto sociálnou menšinou bez zvyčajných predsudkov.

Malé herne

Dyslexia, dysgrafia, dyskalkulia, teda problémy s čítaním, písaním, počítaním, ku ktorým sa priznali aj také známe osobnosti ako herečka Elisabeth Taylorová alebo automobilový pretekár Nicky Lauda, slabozrakosť, slepota, hluchota, úrazy s dôsledkami na celý život ... Aj vymenovanie týchto niekoľkých druhov porúch, vrodenných chýb a telesných postihov vari stačí na vytvorenie predstavy o šírke problematiky, ktorú

výstava v zaujímavom a citlivom výtvarno-priestorovom riešení akad. arch. Juraja Žilincára spracúva. Dalo by sa povedať – čo postih, to jedna miestnosť. Nájdete v nich také zaujímavé exponáty ako písací stroj s Braillovmým písmom, rôzne druhy lúp, okuliarov, vibračné bubienky, svetový unikát - obrazový slovník znakovkej reči docenta Štefana Csonku, drevené skladacie hračky z dielne manželov Žilíkových, ale aj originálne hry navrhnuté autorkou výstavy, z ktorých štyri (Ročné obdobia - vlastne panáčik so šatníkom pre nevidiaceho, aby sa hmatom naučil rozoznávať oblečenie, počítať a šach pre nevidiacich, fúkačací futbal určený deťom s respiračnými chorobami) získali svetové ocenenia.

A tak putujete po dvoch poschodiach, v najexponovanejších hodinách v sprievode animátoriek, aby ste napokon nielen videli, poznali, ale aj porozumeli, že výstava nie je o ničom inom, ako o obvyčajnej láske k blížnemu. Tentoraz najmä cez každodenné stretnutia pri umení, hrách či tvorivých záľubách, a nie pri jednorazových humanitných zbierkach alebo nadačných akciách.

Prekonávanie bariér

Učiť sa poznávať hrou a vlastnou kreativitou. Tejto myšlienky sa v BIBIANE nevdali ani teraz. Vo vstupnom priestore všetko začína stretnutím so sviatčím mozgom, spoznávaním jeho najdôležitejších funkcií a porúch, ktoré v ňom môžu vzniknúť, potom nasleduje silný zážitok z absolútnej tmy, ktorá nevidiacich verne sprevádza životom. Jednoducho všetko je všade urobené tak, aby ste sa mohli vziť do kože toho druhého. Tomu budú slúžiť aj odborne vedené tvorivé dielne pre skupiny zdravých detí s postihnutými rovesníkmi, ktorí sú rovnako múdri, šikovní, len pri niektorých činnostiach obmedzení, a treba im pomôcť.

EMA HORSKÁ
Snímky: MÁRIA BALOGHOVÁ

